

855/0+3/643

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

Федулова Л.І.

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Київ
2006

К V

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	9

РОЗДІЛ 1

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

1.1. Інноваційний ресурс постіндустріального суспільства	21
1.2. Економічна природа технології та технологічного розвитку	29
1.3. Роль знання у технологічному розвитку	48
1.4. Технологічний аспект глобалізації	55
Висновки до розділу 1	73

РОЗДІЛ 2

СТАН І РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

2.1. Промисловість у національній інноваційній системі	77
2.2. Структурні зміни промислового виробництва	96
2.3. Науково-технологічна сфера	122
2.4. Ресурсний потенціал промислового виробництва	153
Висновки до розділу 2	168

РОЗДІЛ 3

НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГАЛУЗЕЙ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

3.1. Роль наукомістких технологій в сучасній економіці	172
3.2. Космічна галузь	181
3.3. Літакобудування	189
3.4. Енергозберігаючі технології	197
3.5. Ринок технологій військового та подвійного призначення	208
3.6. Суднобудування	223
3.7. АПК-технології	238
3.8. Новітні технології у сфері медицини та охорони здоров'я	250
Висновки до розділу 3	265

РОЗДІЛ 4

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

4.1 Нова економіка -----	268
4.2 Розвиток ІКТ та високотехнологічних послуг -----	275
4.3 Державна політика у сфері ІКТ -----	306
Висновки до розділу 4 -----	318

РОЗДІЛ 5

ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ

5.1 Методологічні аспекти технологічного прогнозування -----	323
5.2 Прогнозування на рівні підприємства -----	347
5.3 Контури технологічного розвитку -----	357
Висновки до розділу 5 -----	379

РОЗДІЛ 6

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РЕСУРС ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

6.1 Формування корпоративних структур -----	382
6.2 Регіональний аспект технологічного розвитку -----	420
6.3 Технологічний менеджмент -----	443
6.4 Комерціалізація технологій -----	457
Висновки до розділу 6 -----	479

РОЗДІЛ 7

УПРАВЛІННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИМ РОЗВИТКОМ

7.1 Державна політика у сфері технологій -----	482
7.2 Технологічні пріоритети -----	491
7.3 Управління наукомістким виробництвом -----	515
7.4 Стратегічне управління інтелектуальним ресурсом -----	547
Висновки до розділу 7 -----	573

ЛІТЕРАТУРА

Перелік таблиць -----	579
Перелік рисунків -----	597

СОДЕРЖАНИЕ

ПРЕДИСЛОВИЕ	13
РАЗДЕЛ 1	
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ	
1.1. Инновационный ресурс постиндустриального общества ----	21
1.2. Экономическая природа технологий и технологического развития	29
1.3. Роль знания в технологическом развитии	48
1.4. Технологический аспект глобализации	55
Выводы к разделу 1	73
РАЗДЕЛ 2	
СОСТОЯНИЕ И РЕСУРСНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННОСТИ УКРАИНЫ	
2.1. Промышленность в национальной инновационной системе ----	77
2.2. Структурные изменения промышленного производства ----	96
2.3. Научно-технологическая сфера	122
2.4. Ресурсный потенциал промышленного производства ----	153
Выводы к разделу 2'	168
РАЗДЕЛ 3	
НАУЧНО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦИАЛ ОТРАСЛЕЙ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА	
3.1. Роль наукоёмких технологий в современной экономике ----	172
3.2. Космическая отрасль	181
3.3. Самолётостроение	189
3.4. Энергосберегающие технологии	197
3.5. Рынок технологий военного и двойного назначения	208
3.6. Судостроение	223
3.7. АПК-технологии	238
3.8. Новейшие технологии в сфере медицины и охраны здоровья ---	250
Выводы к разделу 3	265

РАЗДЕЛ 4	
ИНФОРМАЦИОННО-КОМУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ	
4.1. Новая экономика -----	268
4.2. Развитие ИКТ и высокотехнологических услуг -----	275
4.3. Государственная политика в сфере ИКТ -----	306
Выводы к разделу 4 -----	318

РАЗДЕЛ 5	
ПРОГНОЗИРОВАНИЕ РАЗВИТИЯ ТЕХНОЛОГИЙ	
5.1. Методологические аспекты технологического прогнозирования -----	323
5.2. Прогнозирование на уровне предприятий -----	347
5.3. Контуры технологического развития -----	357
Выводы к разделу 5 -----	379

РАЗДЕЛ 6	
ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ И ИНВЕСТИЦИОННЫЙ РЕСУРС ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ	
6.1. Формирование корпоративных структур -----	382
6.2. Региональный аспект технологического развития -----	420
6.3. Технологический менеджмент -----	443
6.4. Коммерциализация технологий -----	457
Выводы к разделу 6 -----	479

РАЗДЕЛ 7	
УПРАВЛЕНИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИМ РАЗВИТИЕМ	
7.1. Государственная политика в сфере технологий -----	482
7.2. Технологические приоритеты -----	491
7.3 Управление наукоёмким производством -----	515
7.4. Стратегическое управление интеллектуальным ресурсом ---	547
Выводы к разделу 7 -----	573

ЛИТЕРАТУРА	
Список таблиц -----	585
Список рисунков -----	600

CONTENTS

PREFACE	17
SECTION 1	
METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT	
1.1. Innovative resource of the post-industrial society	21
1.2. Economic nature of technology and technological development	29
1.3. The role of knowledge in technological development	48
1.4. Technological aspect of the globalization	55
Conclusions	73
SECTION 2	
CONDITION AND RESOURCE POTENTIAL OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S INDUSTRY	
2.1. Industry in the national innovative system	77
2.2. Restructuring of the industrial production	96
2.3. Scientifico-technological sphere	122
2.4. Resource potential of the industrial production	153
Conclusions	168
SECTION 3	
SCIENTIFICO-TECHNOLOGICAL POTENTIAL OF THE SECTORS OF INDUSTRIAL PRODUCTION	
3.1. The role of science-intensive technologies in the modern economy	172
3.2. Space industry	181
3.3. Aircraft building	189
3.4. Energy saving technologies	197
3.5. The development of technologies of military and double purpose	208
3.6. Ship building	223
3.7. AIC – technologies	238

3.8. Modern technologies in the sphere of medicine and health care Conclusions -----	250
Conclusions -----	265

SECTION 4

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

4.1. The new economy -----	268
4.2. Development of the ICT and high-tech services -----	275
4.3. The government policy in the ICT sphere -----	306
Conclusions -----	318

SECTION 5

FORECASTING TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT

5.1. The methodological aspects of technological forecasting -----	323
5.2. Forecasting at the company level -----	347
5.3. The outlines of technological development -----	357
Conclusions -----	379

SECTION 6

ORGANIZATIONAL AND INVESTMENT RESOURCE OF THE TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT

6.1. The formation of corporate structures -----	382
6.2. The regional aspect of technological development -----	420
6.3. Technological management -----	443
6.4. Commercialization of technologies -----	457
Conclusions -----	479

SECTION 7

THE MANAGEMENT OF TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT

7.1. The government policy in the technological sphere -----	482
7.2. Technological priorities -----	491
7.3. Managing the science-intensive production -----	515
7.4. Strategic management of intellectual resource -----	547
Conclusions -----	573

REFERENCES

Tables -----	591
Figures -----	603